

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsa torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošilj. celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Le-an na Verdijevev tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računijo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

„Slovanska zveza“.

Kakor smo na drugem mestu poročali, je „Slovanska zveza“ sklenila v svoji seji, katero je imela v torek, da se pridruži češki obstrukciji. „Slovenec“ je priobčil v svoji petkovi številki članek, v katerem navaja razloge, ki so privedli „Slovansko zvezo“ do takega sklepa. Ker se z nazeri omenjenega članka popolnoma strinjamo, podajamo ga v naslednjem tudi svojim čitateljem doslovno.

Članek se namreč glasi tako:

„Slovanska zveza“ je imela danes daljšo sejo, v kateri je temeljito razpravljala vprašanje, kaj naj stori z ozirom na češko obstrukcijo. Kakor znano, so doslej člani „Slovanske zveze“ imeli prosto roko, da so ali podpirali obstrukcijo ali se udeleževali glasovanja.

Razmere v parlamentu pa so zadnje dni postale take, da tudi „Slovanska zveza“ ne sme dalje križem držati rok ter mirno gledati, kako se zbirajo in združujejo nemške stranke v boju proti Čehom. Danes moramo računati z dejstvom, da češki poslanci ne morejo odložiti obstrukcijskega orožja. Štiri dolga leta so minula, ko so se vršila razna pogajanja med nemškimi in češkimi zastopniki. Vlada je izprva kazala mnogo dobre in resne volje; tega ne more nihče tajiti. Toda v nekem slabem trenutku je dr. pl. Körber zagotovil Nemcem, da brez njihove vednosti in proti njihovi volji ne ustreže nobeni češki narodni zahtevi. Od tedaj je vlada nemški „vjetnik“, ki nosi težke okove. Storititi sme le to, čemur dajo nemške stranke na levici svoj „placet“. Dasi so te stranke v manjšini, vendar vladajo v državi s pomočjo nemške birokracije, ki ima še vedno v rokah neomejeno oblast.

Ako danes s tega stališča presojava politične razmere, moramo reči: Danes ni več boj za drugo češko vseučilišče ali za češki uradni notranji jezik, marveč boj je proti nemški hegemoniji, ki jo vlada podpira z vsem svojim mogočnim aparatom.

Kdor dobro pozna samo razmere v slovenskih pokrajinah, temu tega ni treba dokazovati. Naj sodi ta ali oni o češki obstrukciji kakor hoče, istina je, da Čehi brez razlike strank stoje na braniku proti prodirajoči velenemški povodnji. Kdor

tega ne vidi ali ne prizna, s tem se dalje ne prerekamo.

Rebus sic stantibus — nastane za slovenske in hrvaške poslance vprašanje: Ali naj se pridružijo češki obstrukciji ali naj puste, da nemške stranke zrušijo češke sprednje straže.

Dvojno je mogoče: Ali češki poslanci vzdrže obstrukcijo in prisilijo vlado in Nemce, da Čehom dovolijo primerne koncesije, ali pa obnemore češka delegacija ter se uda nasprotniku. V obeh slučajih bi morali čutiti slabe posledice in plačati račun v prvi vrsti Slovenci, ako se Čehom sedaj z vso silo ne pridružijo v boju.

V slučaju, da zmaga češka obstrukcija, izgubili bi Slovenci še edine prijatelje in zaveznike, na katere so se mogli vedno zanašati. Kar so Slovenci v zadnjih dveh desetletjih dosegli, zgodilo se je s pomočjo čeških zastopnikov.

Bila bi torej neodpustna nevhvaležnost, ko bi danes slovensko-hrvaški poslanci stali s puško ob nogi, ko Čehi bijejo obupen boj za svojo veljavo, za ugled češkega naroda.

V drugem slučaju, ako bi bila poražena češka obstrukcija, pa pridejo osobito Slovenci z dežja pod kap. Preširno bi Nemci zasedli ministerske sedeže, niti drobtina bi ne padla z vladne mize za slovenski, oziroma hrvaški narod. Obstrukcija je zlo, toda v gotovih razmerah potrebno zlo, kakor za stiskanega človeka v smrtni nevarnosti silobran. In to načelo velja tudi za narode, katerih razvoj, blagostanje ali celo obstanek je v nevarnosti.

Dobro poznamo in uvažujemo takozvane državne potrebe, toda narodi tvorijo državo, na ljudskih ramah slone državna bremena. Dajte narodom, dajte ljudstvu njegove pravice, da morejo izvrševati dolžnosti tudi do države.

To so v kratkih potezah razlogi, ki so napotili „Slovansko zvezo“, da je danes sklenila, pridružiti se češki obstrukciji. Isto so sklenili italijanski in radikalni rusinski poslanci. Ta sklep je velikega pomena, ker utegne vplivati na vlado in nemške stranke, da resno razmislijo o nadaljnjih korakih, ki jih hočejo storiti proti obstrukciji. Seveda je potrebno, da so naši poslanci vedno na mestu in tudi

stori svojo dolžnost, ako pride do resnih in odločilnih trenutkov. Aut-aut!

Ali zmagamo ramo ob rami s češkimi poslanci, ali propademo. Toda pogum je prvi pogoj za zmago. Ako 100 poslancev, in vsaj toliko nas je s češkimi, brani svoje pravice, prava naroda, zahteva ljudstva, če treba, na življenje in smrt, zmaga je gotova. Merodajni krogi se morajo prepričati, da poslanci niso samo strežaji posameznih kverulantov, niso le podajalci za državne jaslje, marveč zakoniti zastopniki svojih volilcev, zagovorniki najsvetejših pravic in dober svojega naroda. Vlade in stranke se menjujejo, narod pa je, ki se vedno pomlaja in tvori državo.

Dopisi.

Iz gorilške okolice. —

Predragi prijatelj!

Imel sem v teh dopisih že priliko te karati zaradi tvoje velike klepetavosti, ki zbada v oči vsakega treznega čitalca, in po kateri se neovrgljivo izpozna vse, kar napišeš ti v „Soči“. Ta klepetavost je seveda naravna posledica tvoje velike nadutosti. Ti, prijatelj, si pristna podoba neukega, neomikanega kmeta-bogataša in — bahača. Srečen oni, kogar ni še usoda zavedla v družbo takega kmečkega Kreza; on še gotovo ne ve, kaj se pravi v družbi biti, pa dolgočasiti se, da človeku kar um zastaja. In kako bi ne, ko pogovor, ali prav za prav samogovor te družbe ne presega meje jedinega subjekta in objekta, ki je kmet in njegova bogatija. Kakor ta kmet, tako klepetas rad ti v „Soči“ o svojih najprivatnejših zadevah. Prav odveč je tiskanje tvojega imena kot lastnika na čelu „Soče“; saj to dovolj pogosto kaže nje notranjost. V nobenem slovenskem časniku se kultus ene same osebe tako ne neguje kot v tvoji „Soči“. To je seveda največja ironija za list, ki hoče biti glasilo jedne narodnosti v deželi, ali drugače ni mogoče, ko mu je lastnik le ena sama oseba, oseba, ki ne pozna drugega, kot svoj „jaz“.

Da so take abnormalne razmere mogoče v naši deželi, ni gotovo častno, ali tem dopisom so prišle na dobro kakor nalašč. S klepetavostjo o samem sebi si tem dopisom dal na razpolaga marsikaj,

dobrot naše omike. Ko bi imeli opraviti le z njimi, tedaj bi govorili v desetih letih na vsem Češkem nemški, kakor na Saksonskem in na Pruskem. Ali v današnjih okoliščinah bode trajalo to potapljanje mnogo dalje, in imeli bomo okoli tega še doberšen kos posla. Toda brez dvoma bomo naposled vendarle slavno zmagali. Ta kót tu sem vzel v tem pogledu jaz na skrb, in prepričan sem, da ne zaprem prej oči, dokler ne zagledam veseli sad svojega dolgoletnega velikega truda, in velika germanizacija mi ne odreče enega svojih državnih vancev.

IV.

Želje gospé Dore se niso izpolnjevale tako naglo, kakor bi bila sama hotela. Julij se ni privadil v Neusbergu, tammošnja šola se mu ni prikupila nič bolj in nič bolj se ni sprijaznil s svojimi součenci. Ostal je tudi nadalje osamljen, molčeč in zamišljen — kot v prvih dnevih svojega bivanja v tem mestu.

Večkrat ga je prijela silna bridkost. Mislil je kar, da tega ne vzdrži več. In tedaj se je odločil ter prizel za pero. Pisal je svojim nekdanjim součencem,

kar bi jim sicer ne bilo znano in česar bi ne bili mogli izkoristiti. Iz tvoje „Soče“ smo torej zvedeli, da si prišel l. 1889. v Gorico s 4000 goldinarji. Takrat je namreč prešla v tvojo last „Soča“, ki ti je postala hitro molzna kravica, in to nam potrjuješ v „Soči“ zopet ti sam. Leta 1899. 4. avgusta pišeš: „Leta 1893. sem ustanovil tiskarno. Samo za stroje, črke in upravo sem plačal nad 16.000 goldinarjev“. — Korpo di bako, prijatelj, to niso mačkine solze! V štirih letih ti je vrgla toraj „Soča“ 12.000 gld. (reci: dvanajst tisoč goldinarjev) čistega dobička!! — In takrat ni še bilo „Ljudske posojilnice“ (ali če je bila, ni še bila v tvojih krempljih!), takrat ni še bilo „Trgovsko-obrtna združba“, takrat ni še bilo „Narodnega sklada“, takrat ni še bilo „Narodnih pihuhov“, takrat ni še bilo „Trgovskega doma“, takrat ni še bilo posojilničnih hiš, iz kratka: takrat ni še bilo vseh teh različnih „jasli“, ki so, če ne za družega, vsaj za tiskarja vedno bogato založene!! Če ti je torej takrat „Soča“ sama, ko si jo tiskal v ptuji tiskarni, nesla — in to po tvoji izpovedi — na leto čistih tri tisoč goldinarjev, kake dobičke ti je dajala še le pozneje, ko si ji ustanovil lastno tiskarno, in kaj še le v novjšem času, ko si jo v pravem pomenu besede „zabarikadiral“ z gori navedenimi jaslami! Prijatelj moj, tvoj žep mora biti strahanska pošast, da si upa žreti tako obilico tisočakov! In potem še pričakuješ, da bi ti kdo očital, da si doslej vedno le preslabo skrbel za svoj žep! O hinavstvo vseh hinavstev! In ti, ki si si nakopičil na glavo toliko tega umazanega masla, da se ti celo v najhujšem mrazu cedi po obrazu, ti se drzneš duhovnika, ki trikrat toliko študira in ki je zaradi tega za svoje delo prav sramotno plačan, zmerjati s „farško bisago“! Par zasluženih grošev duhovnikovih moliš dan na dan ljudstvu pod nos, tisočake pa gneteš v svoj žep, in vest ti kar nič ne očita, da imaš to ljudstvo tako neusmiljeno za norca, dasi si mu te tisočake „svečano“ in z „možko besedo“ obljuboval!!

Prijatelj, jaz imam rad čiste račune, in zato moram gorenjim šestnajstim tisočakom še nekaj pridjati. Poročujoč o

ali pred vsem pa Milki. Prosil jo je v svojih pismih prav živo, naj se vendar ne srdi več nanj, in naj dopusti tudi drugim njegovim tovarišem, da se ne bodo več srdili ter mu sporočijo o sebi in domovini zanimive in vesele stvari, drugače da mu bo obupati med temi Nemci.

Ali na nobeno pismo ni dobil odgovora. Zdelo se je, da so izginile brez sledu Cibeliče in njegovi nekdanji tovariši. In tudi njegova mati se ni dala preprostiti. Pogostoma jo je prosil, naj mu vendar pošlje njegove stare šolske knjige in spise, ki jih je dobival v dar od učitelja in sorodnikov za god, da se bo mogel kolikor toliko potolažiti s češko besedo, četudi le s tiskano. Ali zastonj je bilo.

Gospa Dora je imela na to željo vedno isti kruti odgovor: Potem bi celó nič ne napredaval v nemškem jeziku, ko bi se bavil s češkimi knjigami. Lahko bi izgubil še veselje zanj, in to da bi jo spravilo v grob.

(Dalje pride.)

LISTEK.

Svoji k svojim.

Češki: Karolina Světa.

(Dalje.)

Kako je žalovala gospa Dora, da bode ta dobroti še le v bodoče, in da je ni mogel uživati že njen otrok. Ali povedala je takoj prijateljicam, kaj nameruje gospod Müller, kako hoče okrasiti Cibeliče z novim podjetjem ter jim pomagati k napredku. In ob tej priliki jim je veliko govorila, kako je taka šola potrebna in važna. In nastala je med njimi nele radostna razburjenost, nego tudi mrzlična želja, naj bi se začelo to zidanje. In zdaj so se bolj priznavali in slavili človekoljubje gospoda Müllerja, in še bolj skrbno in radovoljno izvrševali vsako, tudi najmanjšo njegovo željo. In ob vsaki priliki se je čul med občinstvom glas: Kaj bi bilo v Cibeličah brez njega, tega pravega ustanovitelja in njihovega duševnega očeta.

In gospa Dora je skrbno pravila vratarju, kaj se govori v mestecu o šoli, in kako njegovega gospoda zbok te namerere do nebes povzdigujejo.

„Boste videli, polagoma bodo morali kar zapreti češko šolo“, končala je svoje slavonspeve. „Vsak bode hotel dati svoje dete takoj v to nemško šolo, ki nam jo napravi vaš gospodar. In čemu mučiti deco s tem češkim jezikom? Saj ž njim pride človek jedva do meje in samo čas izgublja, ko ga govori v svojem češkem gnezdu. Prav nič mi ni žal, če polagoma izumre češčina v Cibeličah, pa naj se postavijo na glavo učitelji in njegovi somišljeniki.“

Vratar jej je pritrdjeval prav navdušeno. In gospod Müller je čul vsak čas, kako Cibeličani ne morejo pričakati šole, ki jo je nameraval ustanoviti, in kako mu že sedaj vijejo lavor-venec. Tedaj je govoril svojim knjigovodjam:

„Glejte, kakšna je narodna zavest in ponos v češkem narodu. Ves ta razpor z nami imajo na vesti samo nekateri kričači, ki so jim prišle slučajno novine v roke. Niti gradiva za svoje vvodnike bi ne imeli, ko bi ne bilo tega hujškanja proti nam. Narod vodi zdrav nagon in ne želi ničesar bolj, nego da se spoji in zjedini z nami in se udeleži vseh

njih v „Soči“ l. 1893. si jim dodal še dodatek: „Pravde so me stale nad 2400 gld.“ Potemtakem si v kratkem času prvih štirih let namolzel okroglih 19.000 goldinarjev! Ta pomnožek je seveda bagatela za te, ki „preslabo“ skrbiš za svoj žep. —

Ali to še ni vse, kar si nam izklepetal v „Soči“, tvoja klepetavost je šla še dalje. Sedem let po prvi izpovedi, t. j. 17. marca 1900 l. si se bahal v „Soči“: „Gabršček ima pri zadruzi (trgovski) devet aktivnih deležev, do 2000 gold. na že odplačanih policah; v posojilnici (ljudski) ima 20 deležev že dvajset let, koncem lanskega leta je vložil še 30 deležev...“ Na vse te izpovedane tisočake in še mnogo drugih iz poznejših časov si v „Soči“ lanskega decembra popolnoma pozabil, to si „farba!“, da si doslej še premalo skrbel za svoj žep; ali pa so tisočaki za tvoj brezdrnesni žep komaj drobiž, ki pride v poštev še le z milijoni!

Nadaljujva še v znamenju tvoje klepetavosti! V času razkola, ko si divjal po „Soči“ kakor da bi bil obseden, si iztrgal od sebe vse obzire, celo take, katerih se neuki brezobzirnež nerad otrese. Na vsak možni način si skušal svoje dotedanje reditelje uničiti, in ker z uničevanjem ni prav dobro šlo, si jim pa skušal nagajati, jih zbadati, dražiti, in kakor se že ta sredstva imenujejo, katera znaš le ti z nedosegljivim, prirojenim mojestvom izumljati in rabiti. Na tebi se je vse gibalo, najbolj seveda še jeziček. Ta je ropotal neprenehoma kakor opica po bobnu, katero vozi mož na velblodu po ulicah, da se producira pred slavnim občinstvom pouličnih paglavcev. V nagajanju in draženju si šel tako daleč, da ti je manjkalo le še, da bi se bil dal na čelu „Soče“ naslikati z jezičkom iztegnjenim iz ust in z rokama raztegnjenima v pedi pred nosom. Taka slika bi pač najbolje izražala vsebino lista, v katerem si se sam dobesedno bahal, kako fino da živiš, kako da se voziš po železnici v prvem razredu, kako da kadiš najfinejše smodke itd. — Kdor tako o sebi javno piše, ta mora imeti presneto rejen mošnjček. Rad bi torej vedel, kaj bi ti rekel takemu bahachu, ki bi ti še hotel hliniti nesebičnost z brezobraznim izgovorom: „Kdor me pozna, mora mi očitati, da sem doslej vedno le preslabo skrbel za svoj žep.“

A. K.

Iz Brd. — „Soča“ z dne 9. marca ima dopis „Iz kočjanske županije“, v katerem dopisnik zdihuje zaradi nenormalnih in gnjilih razmer v županiji, povzdiguje nesebičnost oseb svoje stranke, popisuje izjalovljene volitve z dne 6. in 27. febr., taji vse, kar je dopisnik iz Brd v „Gorici“ pisal itd. Koliko je na vsem tem resnice, ni me volja preiskovati.

Zdi se, da vse to mu ni dalo povoda oglasiti se v „Soči“, še le konec dopisa kaže, kaj ga je težilo. Konec dopisa je nekak vvod v naše prihodnje obč. volitve. Najprvo priznava, da ima duhovščina pravico svobodno voliti in da te pravice mu nobeden iz njegove stranke ne krati. Hitro potem pa napoveduje boj duhovščini, ako ne bo po njegovi volji volila, t. j. „liberalno“. Pravim „liberalno“, kajti prepričan sem, da bi se pristaši dopisnika, izvzemši enega ali dveh, vsi sramovali, ko bi jim kdo rekel, da so „klerikalci“, in morda celo zaradi žaljenja časti „peticijon“ naredili. Dandanes sodimo mišljenje človeka po časnikih, na katere je naročen in po glasovanju pri volitvah. Pravi „klerikalec“ ne bo dal vinarja za „liberalne“ časnike; „liberalce“ čiste krvi ravno tako ne za „klerikalne“. „Klerikalec“ stoji ob času volitev na strani „klerikalcev“, „liberalce“ pa „liberalcev“. Da ste zvesti naročniki „Soče“, in da ste vedno pri volitvah bili na njeni strani, menim, da ne boste zanikali. Zakaj tedaj odbivate z vso odločnostjo od sebe pridevek „naprednjak“? Zakaj — mi že vemo.

Dopisnik pomiluje vsacega, ki glasuje pri volitvah proti interesu lastne davčne občine, in imenuje vse take izda-

jalce. Temu mora vsak pritrditi. Toda, predragi dopisnik! bodite odkritosrčni, ter povejte nam: ali bi se ne bili Vi in vsi vaši skrivši v pest krohotali, ko bi bil le eden duhoven volil z Vašo stranko. Kako morete vendar zahtevati od duhovna, da bo volil svoje najzagrizenejše sovražnike in jim pomagal do oblasti, ter dajal bič v roke, katerega sladkost bi gotovo pozneje prvi okusil. Ali se ne pravi to zahtevati od človeka nekaj nemogočega?

Da pa ni nobeden duhoven nasprotnik interesu občine, v kateri službuje, kar je popolnoma protinaravno, dajte nam priliko, in Vam pokažemo, kakšni izdajalci smo. Napravite nam listo svetovalcev, ki se ne bratijo z onima dvema goriskima privdancema, ki sta za našo deželo škodljivejša, kakor azijska kuga; volimo pri prihodnjih volitvah ne pod firmo „gorenja stranka“, ampak odločno pod firmo katoliška-narodna stranka, potem se bo pokazalo, kdo je izdajalec! Naprej, pogum! Pripomniti pa moram, da gospod, na katerega dopisnik „Soče“ strelja (kar ni lepo od njega, saj kri ni voda), je pokazal pri zadnjih občinskih volitvah, kakšen izdajalec lastne občine je. Dobro Vam je vse znano, torej ne delajte se nevednega, g. dopisnik, in ne dajate drugim nezaslužena sramotna imena.

Dopisniku „Soče“ moram še na nekaj odgovoriti. Po njegovem mnenju, moral bi duhoven glasovati za svojo občino „ker mu kruha daje“. Ali menite, da mora duhoven zavoljo krvavo zaslužene plačila še „liberalcem“ povsod in vselej pomagati, kadar jim je ljubo in drago? Dopisnik! prevdarite nekoliko in spoznali boste, da ste se prenačili.

„Od Vas gospoda je torej odvisen mir ali razdor!“ Tako sklepa dopisnik svoj dopis. Kaj hoče s tem besedami povedati, ni težko uganiti. Duhovni! ako pri prihodnjih volitvah ne volite z nami, pripravljeni bodite na skandale. To je po mojem mnenju hotel reči dopisnik.

G. dopisnik! mi Vam na Vaše zganje sledeče odgovorimo: Javnih napadov, preganjanja, zaničevanja smo tako navajeni, kakor vsakdanjega kruha. S tem nas ne uženete; Vaš terorizem ne bo imel vspeha. Pod častitljivo firmo katoliška-narodna stranka nas imate kadar hočete.

K sklepu samo še eno vprašanje do gosp. dopisnika. V Vaši dvanajstici so možje iz V. in K., ki so glasovali proti interesu lastne davčne občine. Ali so tudi ti možje obžalovanja vredni izdajalci? Če sem Vam zdi vredno odgovoriti na to vprašanje, le odgovorite; sicer pa najbolje storite, da molčite. Menim, da Vaših dopisov je že sama „Soča“ več kakor sita.

Politični pregled.

Notranji političen položaj.

Poljaki se torej trudijo na vso moč, da bi pomagali dr. Körberju iz zadrega. Da ne mešetarijo Poljaki zastoni, to je gotovo. Pa pustimo to. Kakor se glase poročila, ni izključeno, da ne bi imelo poljsko mešetarenje nekaj vspeha, kajti Čehi in Nemci izjavili so, da so pripravljeni se pogajati. Dr. Körberju je namreč na tem ležeče, da bi se izvršile prej ko prej delegacijske volitve, in če bi to šlo, bil bi najbolj zadovoljen ako bi se to danes zgodilo. Poljaki so bili včeraj pri ministru za zunanje zadeve grofu Goluhowskemu ter ga prašali, ali so zunanje politične razmere z ozirom na našo državo res take, da je nujen potrebnost, da se delegacije kmalu zopet snidejo. Dr. Körber pa je voditeljem nemških strank povedal, da mu je res na tem ležeče, da se volitve v delegacije prej ko prej izvrše. Po tem takem je prišel dr. Körber v hudo zadrego in le to ga je dovelo do tega, da je najel Poljake za mešetarje, ki naj bi Čeha in Nemce nekoliko sprijaznili. Mi smo prepričani, da je dr. Körber pripravljen zdaj Čehom obljubiti vse, samo da bi odnehali z obstrukcijo, vsaj gledé volitev v delegacije. Nismo pa prepričani, da bi šli Čehi dr. Körberju na limanice in bi se udali zgolj le njegovim obljubam. Tu bo treba, da nekaj za Čeha odpade z vladne mize.

Državni zbor.

Po več ur trajajočem čitanju raznih vlog in interpelacij, utemeljeval je posl. Dvořák v daljšem govoru svoj predlog glede ureditve čeških visokih šol v

Pragi in v Brnu. Posl. Dvořák zavaroval se je proti očitanju, da ima njegova predloga obstrukcijski smoter. Govornik je slikal nedostatke na čeških visokih šolah iz oziroma na prostorne higijenične razmere ter je omenil, da je češko zahtevo glede ustanovitve drugega češkega vseučilišča presojati samo iz kulturnega stališča, za katero pa nima vlada dovolj smisla. Čehi se ne bodo pomirili radi krivice, tudi se ne dajo kupiti s takozvanimi koncesijami na gospodarskem polju. To krivico zamore vlada popraviti s tem, da Čeha odškoduje na duševnem polju — Ministerski predsednik je pripomnil, da je bila vedno skrb vlade, napraviti iz visokih šol zavode prvega reda. Kar se tiče Češke, dokazujejo to nemške visoke šole v Pragi. Na ravno isto visočino, na kateri se nahajajo nemške visoke šole, hoče spraviti vlada tudi češke visoke šole. Tu ne pride v poštev narodnostni moment, to smatra marveč vlada za svojo dolžnost, ker je njena želja, da napravi iz visokih šol pravi sedež učenja in znanosti.

Pogajanja med Slovani in Italijani.

Z Dunaja se poroča: V petek se je vršilo napovedano skupno zborovanje jugoslovanskih in laških poslancev v uradni sobi podpredsednika drž. zbora Začeka. Za Lahe sta bila navzoča Malatini in Rizzi, za „Slovansko zvezo“ dr. Šusteršič, Ploj, Spinčić, Šuklje, za ostale Ferjančič. Predsedoval je Pacak, ki je povdarjal, da bi bilo zgodovinsko važno, ako bi se mej Lahi in Jugoslavlani našel modus vivendi. Kramar je povdarjal, da se ne gre samo za sedanjost, ampak v prvi vrsti za prihodnost. Debate, ki je bila jako prisrčna, so se udeležili vsi navzoči ter je temeljila v tem, kako doseči poravnavo diferenc mej obema narodoma. Od vseh strani se je povdarjala naklonjenost pomagati, da se reši to vprašanje. Pogajanja se bodo nadaljevala.

Ogrski parlament.

V ogrskem parlamentu je bil sprejet v tretjem branju zakonski načrt glede proračunskega provizorija. Ko bo dobil ta zakonski načrt Najvišje potrjenje, neha na Ogrskem čez leto in dan trajajoče ex lex stanje, in se povrnejo spet normalne razmere. Za tem je ogrska zbornica začela razpravljati zakonski načrt, zadevajoče število vojaških novincev za l. 1904, kateri je bil včeraj prejet.

Nemške izgube v Damalalandu.

General Leutweni je brzojavil te dni v Berlin, da je dne 13. t. m. zadel major Glasenapp na sovražnika. Major se je moral umakniti. 7 častnikov in 19 mož je bilo mrtvih, 3 častniki in 2 moža pa ranjeni.

Balkan.

Vsaka glava svojo pamet. Tako mora človek vslikniti, prebirajoč razna poročila o odnosih na Balkanu in njihovem razvoju. Avstrijski civilni agent, sekijski načelnik Müller, je te dni nekemu časnikarju prerokoval, da bodo reforme v Macedoniji izvršene gotovo v osemih ali devetih mesecih. Označil je stanje na Balkanu veliko mirnejše zaradi tega, ker je Rusija zapletena v vojsko na Daljnem Vstoku, češ, da so se Macedonci poprej nadejali, da bo Rusija gotovo na njih strani, ako provzročijo s svojo vstajo kako večjo vojsko med Turčijo in med kako drugo državo, četudi med Bolgarijo. Istotako optimistično se je baje te dni izrazil ruski poslanik na Dunaju Kapnist nasproti sotrudniku ruskega lista „Novo Vreme“. Popolnoma drugega mnenja pa je neki srbski general. Ta general je namreč rekel, da je vojska na Balkanu neizogibna, in naj o tem pišejo in govorijo diplomati kar hočejo. Pa ne samo to je rekel srbski general, marveč je celo pristavil, da bi Srbija jako z grdim očesom gledala Avstrijo, ko bi se napotila proti Solunu. Dokler se nahaja Solun v turških rokah, omenil je general, imamo mi Srbi še vedno upanje, da postane edenkrat Solun naš. Ako se ga pa polasti Avstrija, potem je Solun za nas izgubljen. — Nasprotno optimističnemu mnenju glede razvoja macedonskih zadev so tudi vesti, po katerih bi bil prišel zopet v Macedonijo Boris Sarafov, o katerem se pripoveduje, da hoče že v teh dneh zopet zapaliti splošni ustanek. Istotako ne govore v prilog optimistov našega civilnega agenta Müllerja in ruskega poslanika Kapnista vesti, dohajajoče iz Albanije. Po teh vesteh se nahaja turško vojaštvo v okolici Djakova v veliki nevarnosti, ker so je Albanci obkolili.

Rusko-japonska vojska.

Posebnih dogodkov ni bilo zadnje dni na Daljnem Vstoku. O novih napadih na Port Artur, katere so hoteli imeti angleški in židovsko-italijanski listi na Port Artur, ni ne duha ne sluha. Pač

pa menijo ravno isti listi, da ruske baterije pri zadnjem napadu na Port Artur niso streljale kar tje v en dan, marveč da so kroglice iz ruskih baterij zadele v marsikatero japonsko vojno ladijo, katero so tudi najbrže poškodovale, in te japonske vojne ladije si celijo zdaj svoje rane v kaki japonski luki. — Gotovo je, da je zdaj v Port Arturu vse mirno in da je bilo zadnje dni pripeljanih tja vse polno raznih živil in municije. — S kopnega bojišča pa se poroča, da je bila zadnje dni ob reki Jalu neka bitka, v kateri so Rusi vjeli 1800 Japoncev. To poročilo prihaja iz Čifu iz privatnega vira. Sicer pa poročajo celo Japoncem prijazni listi, da imajo Rusi ob reki Jalu zbranih že nad 40.000 vojakov. Po poročilih teh listov bilo bi pričakovati, da pride že v najkrajšem času na reki Jalu do kake večje bitke med Japonci in Rusi. To svoje mnenje podkrepljujejo angleški listi s tem, da so vsi časnikarski poročevalci, ki so bili do sedaj na Japonskem, dobili od japonske vlade nekaj migljaj, da se odpeljejo na Korejo. Največ takih poročevalcev je pa Angležev. O nepristranosti njihovih poročil v angleške liste o vojnih dogodkih napravi si pa vsak pameten človek lahko sodbo, ako mu povemo, da jim je japonska oblast zažugala, da jih postavi koj pred vojno sodišče, ako bi bila njih poročila naperjena proti Japoncem.

„Daily Telegraph“ poroča, da je ruski car zapovedal Kuropatkinu pred njegovim odhodom v Azijo, da se ne sme vrniti prej, dokler ne obesi ruske zastave na palačo mikada v Tokiu.

Listi prinašajo vesti, da se Francija z vso naglico oborožuje. Pred par dnevi je javil brzjav, da bosta sredozemska in severno-morska eskadra kmalu pripravljene, da odplaveta po morju. V Marziji so mobilizovane vse pomorske trdnjave. V primorskih trdnjavah se vrše priprave, kakor da je vojska gotova.

Poveljnik vojne ladije „Rietvizana“, je kakor pripoveduje njegovo soproga, ki je prišla te dni iz Port-Artura v Petrograd, vsled strahu grmenja topov pri prvem napadu na Port-Artur, oglušil. —

Iz Pekinga prišla so v Petrograd poročila, da je skoro gotovo, da se bo tudi Kitajska začela vmešavati v sedanjo rusko-japonsko vojsko, ter se obrnila proti Rusom. Rusija bi tak poskus Kitajske kaznovala s tem, da bi zasedla po svojih vojakih Peking.

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedništvu: Julija Leban, posestnica v Črničah 5 K; za knjigo „Mladi gozdar“: Ign. Leban v Batujah 1 K; Ciril Metod Vuga v Kobaridu 1 K; F. O. v Gorici 2 K; Ajdovec v Gorici 12 K; I. G. v K. 10 K; Andrej Brezovščik, župnik v Rihenbergu 2 K; Josip Golob, kurat v Podgori 4 K; Jožef Trčon iz Gorjanskega pri Komnu K 130; mesečnino za februar gosposde: Viktor Bežek 2 K; Leopold Bolko 10 K; Jakob Čebular 3 K; Franc Čufer 2 K; Ivan Drufovka 2 K; Franc Finžger 4 K; Josip Fon 2 K; Miha Gabrijelčič 2 K; J. Gvajz 2 K; J. G. v Gorici 3 K; Hedžet in Koritnik 2 K; Anton Jakončič 2 K; Emil Kavčič 2 K; Alojzij Kovačič 2 K; Josip Ličan 3 K; Ivan Mercina 2 K; Gustav Novak 3 K; dr. Anton Papež 2 K; dr. Fran Pavletič 5 K; dr. Andrej Pavlica 5 K; Filip Pečenko 2 K; Ivan Pirjevec 2 K; Svitoslav Premrou 2 K; Franc Setničar 2 K; Franc Sivec 2 K; Anton Šantel 5 K; Andrej Tabaj 2 K; Josip Zornik 2 K; dr. Franc Žigon 2 K; gospe: Finžger Gizela 2 K; Fon Irma 1 K; Golja Hermina 1 K; Hrovatin Antonija 2 K; Kaučič Karola 2 K; Kopač Marija 5 K; Papež Milena 1 K; Šantel Avgusta 1 K; gosposdični: Havel Štefanija 40 h; Komel Ana 40 h. —

Srečna hvala vsem!

Goriški mestni svet in pitna voda za Gorico. — Goriški mestni svet se je pečal v treh sejah zaporedoma s ponudbo trdke Kurz in tovarišev z Dunaja, ki se je ponudila, da hoče pod nekimi pogoji poiskati Mrzlekovovo vodo, napraviti dotičen načrt za vodovod ter ga tudi izvesti. Mestni svet je ponudbo vsprejel, a ne neizpremenjeno. Spremenil je namreč ravno one točke ponudbe, o katerih je trdka Kurz že naprej izpovedala, da morajo ostali neizpremenjeni, da se med njo in goriško mestno upravo sklene kaka pogodba. S spremembo omenjenih točk je torej mestni svet že a priori odklonil ponudbo trdke Kurz in tovarišev, kar bi pa lahko storil

v jedni sami seji. Ali naši mestni očetje so pač Italijani, in kot taki imajo mnogo dopadajenja nad komedijami. Sicer pa je mestni svet še nekaj drugega sklenil glede dobave pitne vode za naše mesto. Sklenil je namreč, da bi bilo dobro izvoliti poseben odsek, ki naj se peča z vprašanjem, kje in kako dobiti za goriško mesto dovolj pitne vode. A volitev dotičnega odseka se ni koj izvršila, marveč se je ta zadeva prepustila politično-gospodarskemu odseku, da jo še bolj natanko prouči, ter naj, kedar se mu bode zljubilo, mestnemu svetu poroča, kedar in kako naj se izvoli ta odsek in koga naj bi se volilo vanj. — Iz tega je razvidno, koliko je goriškemu mestnemu svetu na tem ležeče, da bi se vendar vsaj enkrat rešilo to najvitalnejše vprašanje.

Dovozna cesta na novi goriški kolodvor bohinjske železnice. — Včeraj se je bavila posebna komisija na licu mesta z zadevo in z določitvijo dovozne ceste iz goriškega mesta na novi kolodvor bohinjske železnice. V smislu obstoječe dotične postave se imajo graditi dovozne ceste s kolodvorov novih železnic, ki bi se gradile v deželi, tako, da zvežejo kolodvor z bližnjo pripravo javno cesto. V tem našem slučaju bi bila ta bližnja javna cesta, ki pelje skozi Solkan v Gorico, in se je prvotna komisija tudi v resnici izrekla za to, da se novi kolodvor bohinjske železnice zveže s solkanskim cesto tam nekje blizu vile Frommer. Včeraj so pa zastopniki goriškega mesta proti taki dovozni cesti odločno ugovarjali ter jo označili za popolnoma neprimerno za goriško mesto. Po njih mnenju morala bi biti nova dovozna cesta, da bi odgovarjala svojemu namenu, vsaj 17 metrov široka, dočim je solkanska cesta široka le 8 metrov in pol in na nekaterih mestih celo le 7. Poleg tega pa vodila bi ta cesta čez ulico Koranj, ki je jako strma in je na nekem mestu le 4 metre široka.

To so bili vzroki, zaradi katerih so včeraj zastopniki goriškega mesta protestirali proti nameravani dovozni cesti in zdi se, da se to vprašanje včeraj končno ni rešilo. Goriško mesto bi hotelo imeti dovozno cesto naravnost iz trga Koranj na novi kolodvor. V ta namen pa bi bilo treba odkupiti več poslopij in celo neke tovarne. To bi pa stalo ogromnega denarja. Državna uprava bi se, kakor čujemo, taki dovozni cesti ne upirala, ako si jo hoče mesto zgraditi. Stoji pa na stališču, da bi k taki cesti prispevala le z eno tretjino stroškov, ki bi spadala na njo, ako bi se zgradila dovozna cesta, kakoršno zahteva dotična postava in ki bi bila ona, s kolodvora namreč, na Solkanskim cesto.

Slovesna procesija na sv. Goro. — „Slov. kat. del. društvo v Gorici priredi s privoljenjem premil. knezo-nadškofa na društveni praznik varstva sv. Jožefa, t. j. III. nedeljo po Veliki noči, slovesno procesijo na Sv. Goro. Ta procesija bo letos veljala tudi v proslavo 50-letnice razglasenja brezmadežnega Spočetja. Procesija pojde iz cerkve sv. Ignacija v Gorici.

Akad. fer. društvo „Adrija“ priredi v četrtek dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer društveni sestanek. Pričakuje se obilne udeležbe od strani članov in staršev. Lokal se določi pozneje. Odbor.

Razpisane službe na goriških srednjih šolah. — Na državnem gimnaziju v Gorici so razpisane nastopna mesta: mesto pravega učitelja za klasično filologijo, mesto pravega učitelja za italijanski jezik kakor glavni predmet, za klasično filologijo kakor stranski predmet, in mesto provizoričnega učitelja za klasično filologijo.

Na državni realki istotam pa: mesto pravega učitelja za matematiko in fiziko. Mesta se spopolne z začetkom šolskega leta 1904 do 1905.

Prošnje je uložiti do 15. aprila na deželno šolskem svetu za Goriško Gradščanko v Trstu.

Potrjena izvolitev. — „Wiener Zeitung“ javlja, da je trgovinski minister potrdil izvolitev Josipa Pattersona za predsednika, in ponovno izvolitev Josipa Venuttija za podpredsednika trgovinske in obrtne zbornice v Gorici za l. 1904.

Odsek za pospeševanje obrti. — V četrtek se je vršila v ministerstvu za trgovino pod predsedstvom ministra Calla seja odseka za pospeševanje obrti. Na to sejo je prišlo več državnih poslancev in zastopniki ministerstva za uk in bogočastje.

Minister je izjavil, da je od zadnje seje, ki je bila meseca junija 1903, akcija za pospeševanje obrti napredovala. Potem je ministerjalni svetnik dr. Breycher poročal o izvršitvi storjenih sklepov na zadnji seji zlasti o vstanovitvi zavodov za

pospeševanje obrti v Bočanu in Gorici ter o naklonitvi vojaških zalaganj malim obrtnikom.

Koncert virtuoza na glasovljurju Grünfelda se vrši danes zvečer mesto sinoči, kakor je bilo prvotno napovedano.

Deželno učit. društvo za Goriško in Gradščanko je poslalo dež. zboru sledečo ulogo:

Visoki deželni zbor!

„Kogar bogovi sovražijo, naredé ga učiteljem“, glasi se stari, dandanes bolj nego kedaj resnični pregovor. To sovrastvo bogov posebno kruto občuti učiteljstvo naše dežele in le moralni moči učiteljstva in pa poznavanje važnosti ter imenitnosti vzvišenega svojega poklica je pripisovati, da je ohranilo doslej svojo hladnokrvnost in mirnost.

Vodo v morje bi nosili, ko bi hoteli ponavljati tožbe o žalostnem materialnem položaju, v katerem života stan, ki širi med narodom luč omike in prosvete, pesek v Saharo, ako bi na to opozorjali visoki deželni zbor. Zboljšanje tega položaja, katero učiteljstvo povsem opravičeno pričakuje, zahtevajo tudi ljudske koristi, kajti vsako zavračevanje gledé šolskega prašanja prinaša škodo poleg učiteljstva tudi vsemu prebivalstvu.

Vsled naraščajočega pomanjkanja učnih sil, katere beže v bližnje dežele, občuti ljudski pouk že sedaj škodo, a če bodejo sedanje razmere trajale še nadalje, spoznati mora vsakdo, da je neizogibno znatno nazadovanje v splošni naobrazbi.

V Trstu, kjer vedo prav ceniti pomen šole in učiteljstva, zboljšali so ravnokar prav znatno gmočni položaj istega. Dne 13. februarja 1904 potrdila je visoka vlada tozadevni sklep mestne delegacije. Trst je spoznal današnje življenske razmere, priznal veliko resnico, da je treba povisati šolstvo, ako hoče stati na višini zahtev novih časov ter ustvariti temelj od morečih vsakdanjih skrbi neodvisnemu učiteljstvu, katero se bo zavedalo svoje važnosti ter darovalo vse svoje sile jedino le ljudski izobrazbi na altar. Zato so znižali službeno dobo na 35 let; priznali vštvenost stanarin v pokojnino in določili letno plačo učitelja meščanske šole na 2600 kron. Ob enem so pravično določili, odškodnino onim učiteljem, ki se poročijo.

Komaj stopijo v veljavo nove določbe, stopi v pokoj mnogo učiteljstva na Tržaškem, ker jim poteče 35 letna službena doba. Na ta izpraznjena mesta silili bodo učitelji iz vseh krajev, kjer bivajo Italijani, a v okolici dobe mesto tudi mnogo slovenskih učiteljev. Pomisliti treba dalje, da se bo Trst vedno bolj razvijal, da bo treba vedno več šol in pa pojde učiteljstvo v Trst po največ le iz naše dežele, ker so oni v Istri skoro jednako plačani, kakor v Trstu, in se je tudi tirolškemu učiteljstvu položaj znatno zboljšal.

Podpisano predsedništvo se obrača ponovno do zastopnikov obeh narodov v deželi z iskreno prošnjo, da se naj ugodni opravičenim zahtevam učiteljstva in trdno pričakuje, da visoki deželni zbor soglasnim sklepom priskoči učiteljstvu na pomoč in stem slovesno prizna velevažnost, korist ter potrebo ljudske šole.

Predsedništvo dežel. učitelj. društva v Gorici, dne 10. marca 1904.

„Sadjarsko društvo v Tolminu“ razdeli v nedeljo 27. t. m. po večernicah, kakor pretekla leta, mej plačujoče svoje člane po 5 lepih, cepljenih jabolčnih dreves. Nečlani dobé tudi drevesa proti primerni odškodnini. Kmetovalci! Sadite zlahka drevesa sebi v korist in v ponos, potomcem v trajen in hvalečen spomin. Odbor.

Nadaljni izkaz darov, došlih bovskega županstvu za uboge pogorelce: Mlekuž Anton v Mariboru 10 K, županstvo Volče 40 K, župnik Kokošar zbirko 23-40 K, Franc Leban, učitelj, potom „Soče“ 11 K, nabrano v gostilni Antona Štruklja na Ajševici 2 K, županstvo Libušnje 80 K, župnik Kurinčič v Medani zbirko 43 K, županstvo Kobarid 45 K, Rijavec Anton, dimnikar v Opatiji 2 K, Ivan Vidmar, dekan v Bovcu od velečastitega ordinarijata goriškega doposlanih 1000 K, Dr. Š. Kumar, vikar v Avčah zbirko 11 K, Joos S., „Hotel Union“, od barona pl. Shümsen darovanih 20 K, D. Božidar v Trstu, via Cavana 5 K, Karol Huber v Ameriki 190-40 K, občina Podgora 200 K, neimenovani v Gorici 20 K. — Vsem gg. darovalcem nasrčnejša zahvala! Bog darovni stotero! Ker se potrebe ubogih pogorelcev sedaj v pomladnem času podvoje vsled stavbenega in poljskega dela, a so lanske pridelke uže porabljeni, prosimo blaga srca, naj se še v bodoče spominjajo nesrečnih pogorelcev. — Županstvo v Bovcu, dne 15. marca 1904. Župan: Šulin.

Delavsko podporno društvo na Lokvah. — Tržaško namestništvo je vzelo na znanje pravila na novo ustanovljenega delavskega podpornega društva na Lokvah.

Huda nesreča. — Dne 17. t. m. se je v Lokvah na Krasu splašil konj tamoš. gostilničarju g. Milaveu. — Pri ti priliki je zadel g. Milavec pri padcu ob svojo hišo tako močno, da je zgubil takoj zavest ter bil že v malo trenutkih mrtev.

S kraško-vipavske meje nam pišejo: Letošnja zima bila je za nas kmetovalce jako neugodna. Zaradi zaporednega deževanja zaostalo nam je v vinogradih in na polju vse polno dela, katero zdaj ne bomo več mogli izvršiti. Poleg tega imamo pa tudi mnogo sitnosti z delavci, katere je zbog gradnje bohinjske železnice prav težko dobiti. Če se pomisli, da je moral marsikateri posestnik pri nas, ako si je hotel napraviti v vinogradu kako novo delo, plačati delavcu po 1 gl. na dan in poleg tega dati mu še jeden liter vina, potem razvidi lahko vsakdo, kako je postalo zdaj stanje naših posestnikov, posebno pa če jim še slana, toča in nevihta pobere ves vinski pridelek, kakor se je pri nas zadnja leta zgodilo že večkrat zaporedoma. — Delo na železniški progi, ki vodi mimo nas, ne napreduje prav posebno in tudi delavcev ni preveč. Iz začetka smo mislili, da pri nas ne bomo imeli laške pestilence, vsaj tako so nas zagotavljali podvzetniki. Ko je pa prevzel delo v štanjelskem predoru neki Italijan, prišlo je k nam koj mnogo italijanskih delavcev, ki se ponajajo jako arogantno in jih zatorej naše ljudstvo trpeti ne more. Vse drugače se ponajajo črnogorski delavci, ki se prav dobro razumejo z našim ljudstvom. So pa tudi to jako resni in trezni možje. Sodeč po pisavi in govoru nasprotnikov Slovanstva, bi moral človek misliti, da so Črnogorci na pol divji ljudje, ki ne znajo ne čitati ne pisati. Temu pa ni nikakor tako. Črnogorec je namreč jako varčen in se zaradi tega večkrat dogodi, da mu od njegovega skromnega zaslužka kak novce preostane, katerega pošlje svoji družini. Tu pa piše sam ter sporoča domov, kako se mu godi, seveda v cirilici. Le za naslov prosi poštarja, da mu ga napiše v latinici.

Nesrečna smrt. — Ponesrečil se je pretečeni terek posestnik Franc Batič iz Vitovelj h. št. 17, star okoli 36 let. Isti dan zjutraj okoli 7. ure podal se je v „Goro“ nad vitoveljsko cerkvijo po nekoliko drvi. Ker se ni vrnil dolgo časa domov, šel ga je njegov oče iskat, boječ se, da se ne bi kaka nesreča zgodila. In kar je slutil, to se je zgodilo! Našel je svojega sina mrtvega, v krvi ležečega. V strnini se je odtrgala velika skala, katera ga je podrla na tla in provzročila njegovo smrt. Zadet je bil v hrbet s toliko močjo, da je moral v malo trenutkih izdihniti. Na mestu je bilo vse krvavo, pa tudi v čevljih so našli vse polno krvi. Zapuščena starega očeta in ženo z majhnim otročičem Negotovo je, kje čaka smrt človeka!

Shod v Borjani. — To je trdna katoliško-narodna trdnjava, ob katere zidovju so „liberalci“ že večkrat položili svoje orožje in klavirni zastili bojišče. „Slov. kat. politično in gospodarsko društvo za kobarški okraj“ je 13. t. m. napravilo tamkaj shod. Prišel je med svoje volilce deželni poslanec gosp. Ivan Lapanja.

Mnogoštevilnim zborovalcem je g. poslanec pojasnil stališče deželnih poslancev v deželnem zboru. Stališče slovenskih deželnih poslancev je silno težavno in to zbog večine, katero imajo v zbornici Italijani, a tudi zbog razkola, po katerem so slovenski poslanci razcepljeni v dve stranki. V teh vzrokih tiče velike zavore, da ni delovanje slovenskih poslancev tako uspešno, kakor bi lahko bilo.

Je pa tudi ves sistem, ki vlada v naši deželi, težka coklja, ki zadržuje naš napredek na političnem in gospodarskem polju. V deželnem zboru in odboru, v kmetijskih družbi prevladujejo nasprotni nam sodeležani, in to premoč, ki označuje vladajoči sistem naše dežele, čutimo bridko vsi.

G. poslanec je za tem obravnaval domače gospodarske zadeve. Posebno toplo je priporočal Borjancem, da se združijo glede mlekarke zadruga, ker le združeni bodo mogli uspevati. Kaj premore edinost v gospodarskih zadevah, to vidimo jasno na Cerkljanah, ki v tem oziru prvačijo med nami. Take edinosti je treba v tem tudi v Borjani. Borjanci so slavnoznani iz volilnih bojev, iz katerih so še vedno izšli kot zmagovalci. Njih edinost je bila njih zmaga, in na to so lahko oni ponosni vsikdar. Da bodo uspešno napredovali in si tudi v prihod-

nje izvolevali nove zmage, naj bodo tudi v prihodnje v vsem edini.

Nato je domačin „Strež“ predlagal, da bi se kaj storilo za uravnavo Nadiže in njenih pritokov.

Domačin „Lukč“ je označil nujno potrebo novega šolskega poslopja v Borjani; sedanji šolski prostor je premajhen, neprimeren in za šolo nedostojen. Merodajni činitelji naj v Borjani čim prej oskrbé novo šolsko poslopje.

Domačin „Briškoni“ je tožil o previsokih zemljiških davkih in prosil opomoči, da bi se isti primerno znižali.

Splošna želja se je izrekla, da bi se iz Mije v gor. in dol. Borjano napejlali dve žici, po katerih bi Borjanci čez Nadižo spravljali svoje pridelke. Prosili bi za to primerne podpore.

Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti, kakor tudi resolucija: naj se uvede splošna enaka volilna pravica za državni in deželni zbor.

Nova vojaška odredba. — Poveljnik ljubljanske posadke je odredil, da samomirlice-vojake pri pogrebu več ne spremlja vojaška godba.

Češki narod in škof Strossmayer. — Hrvatsko dijaško društvo v Pragi je prejelo od hrvatskega škofa Strossmayerja to-le pismo:

„V Djakovu, na dan prve obletnice smrti svojega prijatelja Riegra.

Velečenjena gospoda!

Mladi moji prijatelji!

Javili ste mi, da ste se odločili proslaviti moj 90. rojstni dan med brati Čehi v Zlati Pragi. Zahvaljujem se Vam iz globočine srca in iz prepornega srca na Vaši ljubavi, veleč: Ne meni, ampak Gospodu naj je večna hvala in slava! Vse, kar sem storil, storil sem Njemu in na korist in slavo našega dobrega naroda. Obzrlujem samo, da radi neugodnih okolištin nisem mogel storiti več. Od mladosti sem skušal, da naš narod kolikor možno vzbudim in duševno povzdignem, da ga s tem rešim in privedem v krog kulturnih narodov. Zato pripada, bratje moji, Vaša proslava dobremu našemu narodu, in samo Vaša dobrohotnost spaja moje ime s to proslavo.

Vaša proslava ima dvojno vrednost, ker jo vršite v srcu bratskega češkega naroda in sicer pod pokroviteljstvom tako zaslužnega moža, kakor je načelnik Zlate Prage, g. dr. Vlad. Srb. Bratje Čehi so vedno simpatično spremljali naše domače hrvatske razmere, in zato me silno veseli, ko čujem, da se je naša hrvatska mladina odločila obiskavati visoke šole v Zlati Pragi. Tam bodo imeli priliko, da se od čeških bratov nauče marljivosti, vztrajnosti, podjetnosti, varčnosti, značajnosti in poštrevnosti za dobrostanje svojega naroda. Čehi so vse, kar imajo, ustvarili sami, z lastnim svojim delovanjem. Danes zavzemajo oni prvo mesto med Slovani na gospodarskem in umetniškem polju. A ta njihova Zlata Praga je pravi muzej dovršenosti in umetnosti. Moji mladi prijatelji! Posvečujte mlada svoja leta učenju in vsem vrlinam, da boste mogli danes ali jutri, kakor to delajo češki poslanci, naj se zgodi, kar hoče — vedno služiti na prosep in korist svojega siromašnega naroda, ki potrebuje ravno sedaj pravih prijateljev in delavcev. Verujte meni, starcu, da smo tudi jaz in pokojni naš slavi Rački in nepozabni moj pobratim Rieger in vsi drugi uporabljali vso svojo mladost za izobrazbo in zopet izobrazbo. Toda potrebno je, da je ta izobrazba združena vedno s sveto vero, ker zdrave izobraženosti ne more biti in je ni v narodu, kjer ne vladati resnica in pravica, a to se nahaja edino v sv. evangelju, t. j. v okrilju Božjem.

Zato čestitam Vaši nakani, da osnujete fond, iz katerega bi siromašni dijak iz Hrvatske dobivali podpore in se tako odločili za nauke v Zlati Pragi. Potrebno je, da hrvatska mladina pohaja tje in da se med brati uči vsega dobrega.

V to svrhu Vam pošiljam 1000 K z namenom, da bodo v temelj tej svrhi. Blagosloviljam Vaša prizadevanja in Vas pozdravljam vseh v ljubezni!

Vaš

Josip Juraj Strossmayer.

Bogat berač. — Na Dunaju je umrl bivši pismonoša Drescher, ki je živel kot berač ter spal na tleh. Po njegovi smrti so našli med starimi časopisi vrednostnih papirjev za 45.000 K, ki sta jih dobila njegova revna brat in sestra.

Nemška kultura v Celovcu. — V noči od prejšnje nedelje na ponedeljek so nemški kulturonošci v Celovcu onesnažili hišo, v kateri stanuje g. dr. Brejc, z blatom.

Listnica uredništva. — G. dop. iz Brd: Prihodnjič.

Loterijske številke.

19. marca.
Trst 66 3 29 82 32
Linc 65 79 19 31 10

„Gospodarsko društvo“
v Renčah,
registrovana zadruga z omejeno zavezo,
vabi svoje člane na
prvi redni letni občni zbor,
ki se bo vršil
na velikonočni ponedeljek 4.
apr. ob 3. pop. v svojih prostorih.
Dnevni red po pravilih.
ODBOR.

Izvrsten okus dobi kava,
ako ji primešate
Vydrove žitne
- - - kave. - - -
Pokusite! Poštna 5 kg po-
šiljka 4 K 50 h franco.
Vydrova tovarna žitne
kave Praga VIII.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča
pristna bela in črna vina iz
iz vipavskih, furlanskih,
Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.
Cene zmerne. Rostrežba poštena.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznico
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki
priliki „Šolskega doma“.

A. Krušič
trgovec in krojaški
mojster
Gorica, ulica Gius. Verdi št. 33
naznanja slav. občinstvu, da
je dobil ravnokar *sveže an-
gleško in avstrijsko blago,*
kakor tudi svežih izgotoljenih
oblek in površnikov raznih vrst
v veliki izbiri za bližajočo po-
mladno sezono.
Izdelek iz lastnega
blaga jamčim.

Anton Fon,
klobučar in gostilničar,
Semeniška ulica št. 6,
ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov
ter toči v svoji krčmi
pristna domača vina
in postreže tudi z jako ukusnimi
jedili.

Kleparska delavnica
v Rabatišču št. 10
Podpisani se toplo pripo-
roča svojim rojakom v mestu
in na deželi za izdelovanje
vseh kleparskih izdelkov, ka-
kor: cevij za vodo, žlebe za
stavbe, kuhinjske priprave
itd. Prevzema tudi vsako po-
pravo po zmernih cenah. Za-
gotavlja točno in solidno
postrežbo udani
R. Forcessin, klepar.

Lekarna
CRISTOFOLETTI,
v Gorici, na Travniku.
Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni
telesni slabosti.
Izvirna steklenica tega olja naravno-rumene barve po K 1.40, bele barve po K 2.
Trskino železnato jetrno olje. Trskino jetrno olje se železnim
jodcem. S tem oljem se zdravejo v kratkem
času in z gotovostjo vse kostne bolezni,
žlezni otoki, golše, malokrvnost in
splošna slabost.
Cena ene steklenice 1 K 40 v.
Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegijske, preišče se vedno v mojem
kemičnem laboratoriju predno se napolni steklenice, zato zamorem jamčiti svojim
častitim odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.
Cristofoletti-jeva pijača iz kine in železa,
najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim jetrnim oljem in izborno
sredstvo za malokrvne.
Ena steklenica stane 1 K 60 v.

Cigoj & Nemec
veletržca z vini
v Gorici, Passaggio Ed-
ling št. 5, V. Municipio
št. 1 in 5.
priporočata svojo zalogo iz-
bornih črnih in belih vin
iz najboljših istrskih, vipav-
skih in briskih kletij.
Prodajata od 56 l.
naprej.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.
Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše,
kakovosti
Priporoča
se slav.
občinstvu

Zdravje je največje bogastvo!
Kapljice sv. Marka
Te glasovite in ne nadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za
notranje in zunanje bolezni. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah
in rokah ter ozdravijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno
pri žledčnih boleznih, ublažujejo katar in izmeček, odpravijo nadiho, bolečine
in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženejo
velike in male gliste ter bolečine po teh provzročene.
Tudi delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni
na jetrih in slezih ter „koliko“ in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico
in od te izvirajoče boleti.
Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in „madroni“,
in zato ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.
Dobivajo se samo v „Mestni lekarni v Zagrebu“. Naročuje se
edino in točno le pod naslovom:
„Mestna lekarna“, Zagreb, Markov Trg šte. 40,
poleg cerkve sv. Marka.
Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot en ducat (12 steklenic)
se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer **franko** na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic)	K 4.- h	4 ducat (48 steklenic)	K 14.60 h
2 „ (24 „)	8.- „	5 „ (60 „)	17.- „
3 „ (36 „)	11.- „		

Priznalnih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj ponati-
sniti, zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so s posebnim vspehom
uporabljali kapljice sv. Marka, ter po po-
noma ozdravili: Iv. Barentinčič, učitelj
Janko Kišur, kr. nadlogar; Štefan Barčič
župnik; Ilija Manič, opančar; Sofija Vu-
helič, šivilja; Jožef Seljanič, kmet itd. itd
Mestna lekarna
Zagreb,
Markov trg šte. 40, poleg cerkve
sv. Marka.
Vstanovljena l. 1860.
Kapljice sv. Marka.

Prosiva zahtevati listke!
Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec
Gorica, pred nadškofijo šte. 5 in podružnica v hiši „Monta“.
Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement,
stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stra-
nišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih
tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja
dob razprimerno nizkih cenah.
Edina zaloga
stavbenih nositeljev
v Gorici.
Pocinkana žica sa vinograde po jako snižanih cenah!
Pozor!
Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za
100 kron blaga.
Prosiva zahtevati listke!

Sprejema
hranilne vloge
katere obrestuje po
4 1/2% polumesečno; ne-
vzdignene obrestipripi-
suje konec leta k glav-
nici. Rentni davek pla-
čuje posojilnica sama.
Posojila
udom na osebni kredit po
6% in na vknjižbo po 5 1/2%.

„Centralna posojilnica“
registrovana zadruga z omejeno zavezo,
Gorica, ulica Vetturini 9.
C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema
nove člane
z glavnimi in opravi-
nimi deleži. Glavni de-
leži po 200 K, opravični
po 2 K. Otvorja članom
tekoče račune, katere
obrestuje po dogovoru.
Uradne ure
vsak dan od 8. ure zjutraj
pa do 1. ure popoldne.